

Setembre social | Actualitzat el 19/05/2023 a les 08:10

Jackson: Cooperació i empoderament negre

Kali Akuno, codirector de Cooperation Jackson, va començar a Vic la gira on explica aquest innovador projecte cooperatiu i comunitari a l'estat de Mississipí | El projecte busca proveir de contingut econòmic el pla polític per l'equitat i l'equilibri ecològic a la ciutat de Jackson

Kali Akuno, amb Laia Hernández, a l'acte de dimarts a La Reciclària | Josep Comaj Joan

Aquest dimarts 16 de maig, La Reciclària de Vic va acollir una xerrada de Kali Akuno, membre fundador de Cooperation Jackson. L'acte va ser organitzat per la Comunalitat de Vic i emmarcat dins la gira que Akuno està duent a terme durant tota la setmana per territori català i que el portarà a altres punts com la Festa del Riu de Manresa o la Fira de llibres radicals Litoral, a Barcelona.

L'acte de presentació del projecte Cooperation Jackson va transcórrer en forma de conversa entre Laia Hernández, membre de la Comunalitat de Vic i de la cooperativa La Fera Ferotge, i l'estatunidenc Kali Akuno, membre de Cooperation Jackson. Aquest projecte és una xarxa de cooperatives de treballadors sorgida el 2014 a la ciutat de Jackson, a l'estat de Mississipí, que té com a objectiu desenvolupar institucions democràtiques independents però connectades per apoderar els treballadors i els habitants de Jackson, especialment per atendre les necessitats dels residents pobres, desocupats, negres i llatins de l'estat més pobre dels Estats Units.

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=YRoAXrKd9RQ>

Per fer-ho, promulga una visió d'una ciutat radicalment democràtica de cooperatives interconnectades i institucions de suport. Kali Akuno, cofundador i codirector del projecte,

explicava que «l'objectiu és apropar l'enfocament de l'economia cooperativa a un context urbà americà, a diferència del context rural més comú actualment de les cooperatives agrícoles i de serveis públics». L'organització ha intentat treballar dins i fora del govern per assolir els seus objectius, aconseguint l'alcaldia de Jackson el 2015.

Akuno va fer molt èmfasi en el context de racisme que viu la ciutat de Jackson, on el 80% de la població és negra. Tanmateix, el poder sempre ha estat en mans d'una minoria d'homes blancs adults, que «actualment veuen amb por com el seu ordre de les coses està canviant. Per nosaltres, l'ambient de Mississipí era com un Donald Trump permanent». I afegeix: «Quan Trump va guanyar les eleccions bromejàvem amb companyes de la resta del país: Benvinguts a Mississipí».

Per fer front a un establishment tan potent com el del sud dels Estats Units, que en el seu moment va ser epicentre del comerç d'esclaus, calia una estratègia a llarg termini. Per això, tal com va explicar Akuno a les assistents de la xerrada, el projecte Cooperation Jackson s'emmarca dins del Pla Jackson-Kush, que té l'objectiu de proveir de contingut econòmic el pla polític per aconseguir l'equitat, la igualtat i l'equilibri ecològic real a Jackson i al conjunt de la regió.

Posseir mitjans de producció, distribució i comercialització

Akuno va donar molta importància a la necessitat de posseir els mitjans de producció, distribució i comercialització. Ho exemplificava amb una cooperativa que va crear a principis dels 2000 amb un amic seu: «quan el propietari del local va veure que el nostre negoci era rendible ens va apujar el lloguer successivament fins que vam haver d'abandonar aquell emplaçament. Els següents 10 anys vam ajuntar persones que cada mes posaven diners en un compte. Quan vam tenir mig milió de dòlars vam comprar dos terrenys i, ara sí, vam començar els nostres projectes d'una forma més sòlida».

Una base social de centenars de persones és la principal força tractora del projecte Cooperation Jackson. L'estratègia sorgeix de l'acumulació de forces i la confluència estratègica de la població negra de Mississipí per resoldre les seves necessitats materials i socials per a desenvolupar una vida digna i plena.

Kali Akuno defensa poder-se proveir dels mitjans de producció, però també de distribució i comercialització per controlar totes les baules de la cadena Foto: Josep Comajoan

Un complet ecosistema cooperatiu local

Des que es van posar a treballar en el projecte Cooperation Jackson, han aconseguit crear una sèrie d'organismes que articulen els diferents programes; són la federació de cooperatives locals i de xarxes de suport mutu, la incubadora de cooperatives, l'escola de democràcia econòmica i la cooperativa de crèdit i el banc cooperatiu. Pel que fa a les cooperatives, l'objectiu és que el seu desenvolupament es vinculi i es reforci amb totes les dimensions de Jackson, i que respongui a les necessitats detectades des del territori i la comunitat, i també a l'impuls del projecte comunitari tant de Jackson com del conjunt del Pla Jackson-Kush.

En aquest sentit, les cooperatives més consolidades són Freedom Farms, Nubia's Café and Catering i The Green Team. Les tres cooperatives generen un petit mercat social i és una de les estratègies per crear cadenes de valor interconnectades, interdependents i autosostingudes, alhora que enforteix el mateix sistema de producció de Jackson i les mateixes cadenes de valor, en un context amb una economia molt dèbil i altament dependent.

Kali Akuno es va mostrar molt preocupat per l'estat de l'aigua corrent de Jackson: «l'aigua que ens arriba a les cases no és potable, ni tan sols t'hi pots dutxar. Per això, actualment estem instal·lant dipòsits d'aigua a les cases de la comunitat perquè puguin ser autònomes».

Una de les intervencions que es van fer des del públic de l'acte de dimarts a Vic Foto: Josep Comajoan

A preguntes del públic, Akuno va ser qüestionat sobre el fet de retornar a Àfrica en lloc d'intentar canviar un lloc que els rebutja. Akuno va respondre que era una pregunta complicada, ja que la resposta no era senzilla. Per una banda, era clar que persones negres formades als Estats Units podien aportar molt a la comunitat retornant a Àfrica, però que les comunitats no estaven preparades per acollir persones que portaven un estil de vida molt diferent i les mateixes persones tampoc, perquè moltes continuen vivint d'una forma occidental en un context africà i això genera problemes.

Finalment, Akuno també es va referir als actuals líders africans com projectes sense estratègia. «No veig els lideratges que hi havia als 60 i 70 a llocs com Angola o Burkina Faso amb una visió de futur pels pobles de l'Àfrica. La majoria estan venuts al servei dels governs occidentals», va lamentar.